

חלק א'

ולא ניכשל...

חמשת הפרקים של "סיפורים וגלגוליהם" גרמו לרבים מן הקוראים 'חלישות הדעת'. כדי לפייסם - פרק מיוחד (היו ימים)

חמשת הפרקים שנתפרסמו עד כה בסידרת "סיפורים וגלגוליהם" גרמו לרבים מן הקוראים 'חלישות הדעת', וכדי להניח את דעתם ולפייסם מתפרסם הפרק הנוכחי, להראותם שבדיית סיפורים אינה אופיינית לחסידי חב"ד לבדם, אלא מכת מדינה היא זו ומתחלואי דורנו.

בית היוצר התורני-"ליטאי" מצטיין במיוחד בבדיית סיפורים, אך מגמתם שונה מזו של החסידים: אלו כוונתם לשווק את הרבי, ומדמים בנפשם שסיפוריהם יעצימוהו, ואלו כוונתם להוכיח את מציאות הבורא, ואשר "יש מנהיג לבירה זו" המשגיח עליה בהשגחה פרטית ומופתית (השקפה חסידית שהפכה לנחלת הכלל).

להלן גלגוליו המהירים של סיפור, וסוף הפרק יהא נעוץ בתחילתו המפתיעה של הסיפור:

[א]

"לגעת בכוכבים – זכרונותיה של מחנכת דגולה ואהובה" (הוצאה ראשונה באנגלית: 1990. הוצאה ראשונה בעברית: 1994-תשנ"ד).

"למרות שכל המאורעות בספר זה הם אמתיים, השתמשה המחברת בהרבה מקומות בשמות בדויים".

במדור "מה' מצעדי גבר כוננו", עמ' 119 ואילך (במהדורה העברית), מופיע הסיפור "שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל", המספר על ר' יודל, תלמיד-חכם ירושלמי, שלשם כתיבת ספר תורני נזקק לכתבי-יד, ופנה לספרייה הלאומית שבירושלים.

כשתקף עליו הרעב נטל ידיו לסעודה, ובסיומה בירך את ברכת-המזון בקול שנשמע היטב בדממת אולם-הקריאה, ועד לאזני הספרנית הגיע. זו נזפה בו ברוגז: "האם לא ידוע לך שאין לאכול באולמות הקריאה?! ואם לא די בכך, אתה עוד מברך בקולי קולות ומפריע לאחרים להתרכז, ומעל לכל זה – אתה אפילו אינך מברך נכון!"

הספרנית – "נערה חילונית לגמרי לפי הופעתה" – אף הצביעה לו בסידור על טעותו: "כאן... כתוב בפירוש: 'שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד', ואתה אמרת: 'שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד'. הוספת מלה שאינה כתובה בנוסח המקורי ענתה בנצחנות גלויה"...

האברך הסביר לה שבמשפחתו קיימת מסורת בת דורות להוסיף גם את המלים "ולא נכשל", והוא אינו משנה ממנהג אבותיו! הספרנית שלפה מן המדפים סידורי תפילה בזה אחר זה, הוא דפדף בהם בסבלנות רבה, אך לשוא. לא עלתה בידו להצביע בפניה ולו על סידור אחד שבו נדפס נוסח זה.

רק כעבור שבוע מצא בשטיבל במאה-שערים הגדה ישנה נושנה, שבה נדפסה ברכת-המזון בתוספת המלים "ולא נכשל".

"הנה מצא את אשר חיפש והוא עוד יוכיח לה, לספרנית הכל-יודעת, שיהודי אינו מברך ברכת-המזון סתם כך... הוא צילם את העמוד מן ההגדה, הוסיף חיצים ושירטט עגול בלורד אדום כדי להדגיש את הקטע המתאים... הכניס את הדף המקופל לתוך מעטפה" ושלחו לספרייה הלאומית.

חלפו שנים, והנה הגיעה לביתו הזמנה לחתונה של זוג שאינו מוכר לו לחלוטין. בכל זאת ניגש לחתונה, שם נתוודעה אליו הכלה והציגה עצמה כאותה ספרנית, היא שהיתה זכורה לו כ"נערה חילונית, אפילו אנטי-דתית... והנה כאן, באולם הזה, נערכת חתונה דתית לכל דבר..."

כאן סיפרה לו הכלה פשר דבר: היא מבית דתי, למדה בבתי"ס דתיים, אך בשלב מסויים הפנתה עורף לחינוכה והפכה לחילונית. במסגרת עבודתה בספרייה הלאומית הכירה סטודנט ערבי שהציע לה נישואין, ובאותו יום שבו היה ר' יודל בספרייה הגיש לה אולטימטום: עליה לקבל החלטה עד יום שישי...

באותו יום שישי הגיע אליה מכתבו של ר' יודל, והמלים "ולא נכשל" גרמו לה להשיב את תשובתה השלילית: "המלים הברורות הזדקרו לנגד עיני... 'שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד'. המלים העתיקות האלה... פיזרו את כל הספקות..."

באותו רגע עלתה על דרך התשובה, נרשמה לסמינר לבעלות-תשובה, נפגשה עם בחור בעל-תשובה ועתה נערכת חתונתם.

ר' יודל סיים בקול נרגש: "במשך שמונה דורות היו צריכים בני-משפחתנו לברך ברכת-המזון בנוסח המיוחד הזה, כדי שביום בהיר אחד תינצל בזכותו בת-ישראל מרדת שחת..."

[ב]

"בית נאמן" (מוסף ל"יתד נאמן"), ט"ז בטבת תשנ"ז, ע' 3, בכותרת: "שלא ניכשל".

הגירסה הנוכחית גלגלה את האירוע מתלמיד-חכם ירושלמי אנונימי, אל "הגאון ר' משה הרשלה זצ"ל", ת"ח מפורסם, שזכה להדיר ספרים רבים מתורתם של רבותינו הראשונים.

פעם שהה ר' משה בארכיון, נטל ידיו, אכל ובירך ברכת-המזון בקול. ניגשה אליו הספרנית הראשית "שלא נראתה כשומרת תורה ומצוות", ושאלה במבוכה מדוע הוסיף את המלים "ולא ניכשל", ואילו היא זוכרת מילדותה ששמעה את סבה ע"ה מברך ללא המלים הללו?

ר' משה תמה על עצמו ולא ידע כיצד הגיע לפיו נוסח זה: "אולי היתה זו טעות. אני בל"נ אברר את הענין ואשיב לך תשובה"... "כנראה יש לטעות זו מקור כלשהו, לא יתכן שסתם כך טעיתי בנוסח המקורי, בו אני רגיל מאז עומדי על דעתי!" אמר בלבו.

הוא לא נח ולא שקט, עד שסוף סוף מצא את הנוסח הזה באחד מכתבי-היד שבו עסק בעבר, ומשום כך טעה והחליף באופן חד-פעמי בין שתי הנוסחאות... זאת הסביר במכתב לספרנית, נחה דעתו והענין נשכח מלבו.

כעבור זמן קיבל הזמנה מאנשים בלתי מוכרים לו, בתוספת בקשה אישית שיבוא להשתתף בשמחת הנישואין. באולם החתונה היה ר' משה היחידי בעל חזות חרדית, והנה "לפתע באה למולו הכלה בכבודה ובעצמה, לבושה בצניעות ככלה חרדית לכל דבר, וביקשה להבהיר לו את הענין".

"אני היא אותה ספרנית... אז עדיין לא הייתי שומרת תורה ומצוות, אך סבי היה שומר מצוות, ומשום כך זכרתי את הנוסח בו היה מברך ברכת המזון... זנחתי הכל, הפכתי לחילונית מובהקת..."

"באותו יום, בו קיבלתי את מכתבו של הרב... הייתי אמורה למסור הסכמתי הסופית להינשא לגוי!... לפתע התעוררה תשומת לבי למקרא הנוסח: 'שלא ניכשל'... באותו יום כבר ידעתי מה אשיב לאותו גוי..."

"נפתחו בפני שערי התשובה... והיום אני עומדת להינשא לחתן שומר תורה ומצוות..."

"ר' משה היה נסער ונרגש למשמע המכשול שנמנע ע"י אותה טעות-לא-טעות. הוא עזב את המקום, עדיין נתון תחת הרושם העצום עד כמה נפלאות הן דרכי ההשגחה..."

[ג]

"שאל אביך ויגדך – מיטב הספור מוסר השכל שבו, מאוצרו של רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון שליט"א" (חלק שלישי, ירושלים תשנ"ז [הקדמה: שבט תשנ"ז]).

במדור "נפלאות דרכי ההשגחה", עמ' סח ואילך, מופיע הסיפור "כך ניצלה הספרנית מנישואין עם ערבי":

"את הסיפור סיפר לי ת"ח חשוב, ששמע זאת מבעל העובדה עצמו, שלרגל עבודתו הוא מבלה לפעמים שעות ארוכות בספריה, שם הוא מעיין בכת"י עתיקים".

גם הוא בירך את ברכת-המזון בקול, וגם אותו שאלה הספרנית – נערה חילונית – "מהיכן לקח את הנוסח 'ולא נכשל', שלא נמצא בכל הסיפורים שנמצאים בספריה". ענה לה שכך קיבל מאביו, והבטיח לברר את מקור הנוסחה הזו. אחרי שמצא את הנוסח הזה באחד הסיפורים "עמד וסימן בסידור סימן עגול מסביב למלים הללו ושלח לה לספריה, כדי לקיים בזה את הבטחתו".

קיבל הזמנה לחתונה, הגיע, לא הכיר אף אחד, כשעמד לצאת בא אליו שליח מן הכלה, כשנפגשו הציגה את עצמה שהיא היא הספרנית, נולדה בבית דתי, נתחנכה בבית-ספר דתי, אחר כך הפנתה עורף לחינוכה ונעשתה חילונית. במסגרת עבודתה בספרייה הכירה ערבי משכיל שהציע לה נישואין, ובדיוק ביום שקבע לה לקבלת התשובה, הגיע לידיה הסיפור עם המלים "ולא נכשל".

"ראיתי את העיגול שסימנת מסביב למלים 'ולא נכשל לעולם ועד', הבנתי מזה שאינה ה' לידי שבדיוק באותו היום יגיע הסיפור אלי, כמו הוראה שלא נכשל לעולם ועד". ומיד הודיעה לערבי את תשובתה השלילית. אז התחילה חזרתה בתשובה, הכירה את החתן שגם הוא בעל תשובה וכו'.

עתה כבר הבין האברך, מה לה לנערה חילונית התעניינות כה מפתיעה בנוסח המדוייק של ברכת המזון, ואין זה אלא שכך הקדים הקב"ה רפואה למכה!

[יצוין שניכר היטב בגרסה הנוכחית, שלנגד עיני הכותב עמד הספר "לגעת בכוכבים", שממנו העתיק משפטים שלמים בשינויים קלים].

מאמר מוסגר: בעתון 'משפחה' (א' בחשון תשס"ו), כותב נתן אנשין, במדור 'עמדה', על הנושא: "סיפורים שלא היו ולא נבראו", ובסופו:

"ולסיום, סיפורון נחמד שכנראה כן היה וכן נברא. הסיפור ידוע לרבים... את הסיפור סיפר, לפי השמועה, המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון באחת מדרשותיו: שאלתי פעם את החזון-איש, אם מותר לספר סיפור דמיוני אך מעורר לעבודת ה'. ענה לי החזון-איש, שמותר. וזה לכם הסיפור הדמיוני הראשון שאני מספר... הפטיר רבי שלום מיניה וביה..."

אך לא היה זה הסיפור הדמיוני היחיד שסיפר המגיד ר"ש שבדרון, והסיפור דנן יוכיח...

[ד]

קובץ "אור תורה" (סיון תשנ"ח), סי' פו – מאת הרב דוד שניאור – עמ' תרמא.

"..ונסיים במעשה שהיה בימינו אלה, מעשה המעיד על חשיבות שמירת מנהגי האבות. סיפור זה סופר לי על ידי ראש ישיבה אחד, שאמר שזה מעשה שהיה, ואף נדמה שהודפס באיזה ספר".

"יהודי אחד ביקר בספריה הלאומית בירושלים... אכל ובירך ברכת המזון. הספרנית, בחורה חילונית... ניגשה אליו ואמרה לו: סלח לי אדוני... למיטב ידיעתי, המלים 'ולא נכשל' אינן נמצאות בברכת המזון... האיש ענה שכך שגור בפיו מעודו... בדקו בסיפורים רבים על אתר... ואכן המלים "ולא נכשל" לא נמצאו בשום ספר. אחרי כמה זמן... הזדמן לו סידור מסויים... שכתוב בו בברכת המזון 'ולא נכשל'. הלך וצילם את הדף ההוא, ולקח עפרון אדום, צייר עיגול סביב המלים האלו ושלח בדואר לספרנית... כמה שבועות אחר כך, קיבל הזמנה לחתונה... הגיע לאולם ולא הכיר אף אחד... כאשר אמר 'מזל טוב' לכלה, הכלה קפצה עליו: ..אני הבחורה מן הספריה... היא

מספרת לו שעמדה להתחתן עם ערבי מוסלמי... ביום המיועד לחתונה, קיבלה את מכתבו וכשפתחה אותו ראתה מול עיניה... את המלים 'ולא נכשל'. אז הסיקה... שיש כאן רמז מן השמים ואל לה להכשל... אותו יום היא ברחה, והנה היום היא זוכה ב"ה להנשא לבחור יהודי, וגם חזרה בתשובה.

"איזה סיפור נפלא! המרים על נס את התוצאה מכך שיהודי שמר על הנוסח של ברכת המזון כפי שקיבל במסורת אבותיו, להגיד שבחו שלא שינה..."

[ה]

עלון "מאורות הדף היומי", גליון מס' 127, יא חשון תשס"ב (לעלון זה שמור מקום של כבוד בראש יצרני המעשיות בדורנו).

במדור "דבר העורך", בכותרת: "שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל???":

"יהודי מקוראינו... שלח סיפור מעניין למערכת... 'בעקבות המאמר' כותב הקורא, 'נזכרתי במעשה שהיה לפני כשני עשורים...'

ת"ח ירושלמי שעסק בעריכת ספר תורני היה מבקר בספריית האוניברסיטה העברית, נטל ידיו, פרש לקרן זווית, אכל ובירך ברכת-המזון בדביקות, ובקול רגוע כדי שלא להפריע לנוכחים. יום אחד ניגשה אליו סטודנטית שהציגה עצמה כ"אינה דתייה", אבל היא זוכרת היטב שהסבא הדתי שלה המנח לא היה אומר "ולא נכשל" בברכת-המזון...

לרגל התעניינותה בברכה זו, ניאות הרב לשגר אליה צילום של נוסח הברכה כפי שבירך הוא.

כעבור שנתיים קיבל הזמנה לחתונה, וההמשך ידוע: ברגע שפתחה את המעטפה וראתה את המלים "ולא נכשל לעולם ועד" ניתקה את שיחת הטלפון עם הערבי ממזרח ירושלים.

"הרב שהוזמן לחתונה, התכבד בזימון... עיני בני משפחת הכלה זלגו דמעות כאשר מפיו יצאו המילים 'שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד'."

[ו]

"The Kiruv Files", למחברים מחוגי ישיבת "אור שמח". נדפס לראשונה בשנת 2003.

ב'הסכמה' לספר ובמקומות נוספים, יש יותר מרמז בעלמא לכך שהסיפורים הם מעשים שהיו, ונודעו למחברים המעורים בעולמם של בעלי-התשובה.

בעמ' 145 ואילך נדפס הסיפור דנן, שגיבורו הוא בחור ישיבה בשם חיים כהן (במהלך הסיפור מתברר מדוע העניקו לו המחברים שם כל-כך נפוץ. ואכמ"ל), שגם הוא בא לספריית האוניברסיטה העברית, אכל ובירך ברכת-המזון. הספרנית החילונית הביעה באזניו את פליאתה על נוסח זה, שמעולם לא שמעה כמותו וגם לא ראתה בשום סידור!

הבחור הסביר לה שכך הוא המנהג בקהילות מסוימות, אולם היא לא השתכנעה. הוא הבטיח לה שכשיבוא לביתו ישלח לה צילום מסידור שבו מופיעות המלים הללו. את הבטחתו זו הוא קיים רק כעבור כמה חודשים, בשלחו לה צילום מאותו עמוד ובהקיפו את המלים "ולא נכשל" בצבע אדום.

כעבור שנתיים קיבל לביתו בבני-ברק הזמנה לחתונה שתיערך ברמת-גן, וההמשך ידוע: ביום שבו עמד האולטימטום של הערבי לפקוע היא עמדה לפגוש בו ולתת את הסכמה, אלא שברגע צאתה את דירתה הגיעה המעטפה, והמלים "ולא נכשל" המוקפות באדום קפצו אל מול עיניה.

היא החלה ללמוד בסמינר לבעלות-תשובה, והערב היא מתחנתת עם בן-תורה שיקדיש את חייו ללמוד וללמד.

* * *

אין ספק שהסיפור התגלגל לעוד כמה וכמה בתורות תורניות שנתעלמו ממני, ועם כל אלו הסליחה.

עתה נחשוף את מקורו הוודאי של הסיפור, שלא היה ולא נברא:

[ז]

בשלהי שנת תרצ"ז פרסם הסופר ש"י עגנון (בעיתון 'הארץ') את סיפורו "ולא נכשל", שלימים נכלל בסידרת כתביו בחלק "אלו ואלו" (עמ' רפט ואילך).

להלן תמצית הסיפור בלשונו, הספוגה בתורה יותר מאשר בכל גלגוליו דלעיל גם יחד:

לעולם אל ישנה אדם בתפילה מנוסח אבותיו... סדר תפילה שמתפלל אני נשתנה מנוסח אבותי... טלטולים שניטלטלתי מתחלתי ועד עכשיו גרמו לכך... חוץ מברכת המזון שלא זזתי מנוסח אבא זכרונו לברכה. וכשם שהוא היה נוהג לומר בבקשת 'רחם' "שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל", כך נוהג אני. אף על פי שברוב הסיפורים לא נזכרה בקשת "ולא נכשל".

פעם אחת נתארחא אצלנו ריבה נאה אחת בת טובים, בת גדולי אשכנז שאבותיה שמשו ברבנות בכמה קהלות קדושות שבגולה. שמעה שאני אומר "ולא נכשל". שאלה מה מקום לבקשה זו. אמרתי לה כך מקובלני מבית אבא.

אמרה כיצד אתה אומר כך מקובלני והרי בקשה זו אינה נזכרת בסיפור. אמרתי לה ודאי היא נזכרת...

נטלתי סידור להראות לה ולא מצאתי בו בקשה זו. נטלתי סידור אחר ולא מצאתי בו בקשה זו. מכיון שרגיל אני בתפילות בנוסחאות הרבה כינסתי לי סידורים הרבה. עמדתי ובדקתי בכל אותם הסיפורים, ולא מצאתי בברכת המזון זכר לשתי תיבות אלו של "ולא נכשל".

אמרה אותה ריבה וכי לא אמרתי לך שתיבות אלו אינן מכלל הבקשה. וכשאמרה כך הציצה בי כאדם שאומר לחברו נפסלה מטבע זו.

אחר ימים... חזרה לאשכנז להשלים לימודיה...

נכנסתי לחנות של ספרים. נזדמן לידי סדר ברכת המזון, כאותו שהיה תלוי בבית אבא למעלה משולחננו. הצצתי וראיתי שכתוב שם בתפילת 'רחם' "ולא נכשל". לקחתי את הספר ויצאתי שמח...

עלתה מחשבה בלבי אשלח לה לאותה ריבה ספר זה, כדי להראות לה שלא בדיתי דברים בעולם... מיד צירפתי מחשבה למעשה ונטלתי מעטפת וכתבתי את שמה... וטבלתי קצה הקולמוס בדיי אדומה ושירטטתי למטה מתיבות של "ולא נכשל", שאם תקרא תראה.

אחר ימים כתבה לי איגרת תודה... עוד כתבה שהיא עומדת לעלות לארץ ישראל, ועמה בן זוגה, ועומדים הם לעשות חופתם בירושלים...

משאכלנו ושתינו כיבדו אותי לברך שבע ברכות... ובירכתי ברכת המזון וכשהגעתי לתפילת 'רחם' אמרתי כמנהגי "ולא נכשל". חשתי שהכלה מביטה בי...

יצתה הכלה ללוותני... הוציאה ספר קטן משובץ באבנים טובות ומרגליות. הצצתי וראיתי שהוא סדר ברכת המזון ששלחתי לה אני.

אמרתי הספר בפרוטה וכריכתו בזהב. אמרה לי כדאי הוא ספר זה לכריכה נאה זו... מפני שנעשה לי נס על ידו.

מה נס נעשה לה. נכרי אחד היה מחזר אחריה לישא אותה לאשה וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו בא ונכנס אצלה... טפחו על הדלת והביאו לה דבר... פתחתו והציצה בו. באו שתי תיבות "ולא נכשל" ונשתטחו לפניו. נתנה הדבר על לבה והרהרה בעצמה. עמדה ופטרה את הנכרי וחזרה

אצל אביה. מצאה שם את חברה יהודי... עלתה עמו לארץ ישראל וניסת לו כדת משה וישראל. אמרה לי אותה אשה בכל יום אנו מברכים אותך, שבזכות מתנתך עמדת ביהדותי וזכיתי לעלות לארץ ישראל...

כמה גדולים דברי חכמים שאמרו לעולם יהא אדם זהיר במנהג אבותיו. אם בשביל שתי תיבות ניצלה נפש מישראל ועמדה ביהדותה, כמה נפשות מישראל ניצולות מן השמד ומן הכליון אילו היו כל ישראל זהירים במנהג אבותיהם.

* * *

מכאן ואילך התגלגל הסיפור בוואריאציות שונות, הנבעות מ"אילוצים" למיניהם, שגררו את הפלאגיאטורים לסיטואציות אבסורדיות:

מן ההכרח היה להחליף את הבחורה הדתית שבמקור בבחורה חילונית, אלא שהיה לה רקע דתי כלשהו, שיש בו כדי להסביר את "בקיאותה" בנוסח ברכת-המזון.

המחמירים יותר, שחס להם לספר על בחורה שקיבלה חינוך דתי אפילו כלשהו וסרה מדרך הישר, עושים אותה לחילונית מעיקרה, אלא שהיא ניחונה בכושר קליטה מדהים וזכורה היא מילדותה שהסבא שלה היה מברך את ברכת-המזון בלי התיבות "שלא ניכשל"...

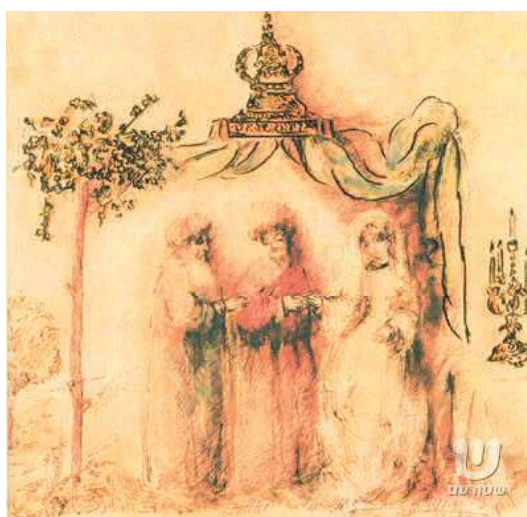
כותבים שלא בקרו מימיהם בספריה הלאומית, יכולים לספר על קורא שאכל באולם-הקריאה ובירך בקולי קולות, ועל ספרנית ברוטאלית שהעירה לו על כך בגסות.

כותב אחר – שמכיר טוב יותר את המציאות בספריה – מעביר את האכילה ל"קן זווית" ומוריד את עוצמת הקול ל"רגוע". כיון שכך, שוב אין הספרנית המרוחקת יכולה לשמוע את קולו, לפיכך תופסת את מקומה סתם "סטודנטית" שאינה נמנית עם צוות העובדים.

כשגלגלו את הסיפור – לצורך הענקת אמינות – אל הרב משה הרשלה ז"ל, נמנע מהיוצר לספר על נוסח עתיק שנהגו בו במשפחתו מדורי דורות, לפיכך נאלץ לגרור את גיבורו למצב בלתי אפשרי בעליל, שבו מברך הוא – ללא כוונה תחילה – בנוסח שראה אי-פעם בכתב-יד עתיק ונשתכח ממנו, ונוסח זה צף ועלה וגבר על שיגרת לשונו, מבלי שהיה מודע לו כלל וכלל!

הלקח הנלמד מהסיפור אף הוא משתנה בהתאם לצרכים: אלו הכותבים עבור בעלי-תשובה מסיקים ממנו שיש מנהיג לבירה, וסופם של חילונים ללמוד בסמינר לבעלי-תשובה; ואלו שמטרתם לעודד את לימוד הדף היומי מסיקים, ש"התנהגות נאותה של יהודי שומר תורה ומצוות, בכחה להפוך עולמות", כפי שהקובע עתים לתורה משפיע גם על סביבתו.

הכותב בקובץ "אור תורה" הוא היחיד שמספר את סיפורו באמונה ובתמימות, לפיכך "זכה" לכוין ללקח שבסיפור המקורי – שהוא גם הלקח הנצרך לו לעניינו: שמירת מסורת נוסח האבות, להגיד שבחו שלא שינה... כ"ד בשבט תשס"ו

1. מה עניין הכתבה לאתר חב"די? למה חשוב לחסיד חב"ד לדעת את האמור לעיל? כ"ה בשבט תשס"ו
2. מה לכהן בבית הקברות? כ"ה בשבט תשס"ו
3. למגיבים הקודמים. ליצנותא דעבודה זרה דבר קטן הוא?! כ"ה בשבט תשס"ו
4. עידוד לר' יהושע מונדשיין. מה אתה מתפעל מחלשי דעת? ועוד אחרי שכתבת הקדמה שלימה אתה כאילו מסתייג? (אני מבין שאין בזה משום הסתייגות, אך עם האמת צריך ללכת עד הסוף).
אני עדיין מחכה כל שבוע ליום חמישי-ששי לקרוא את הפרק החדש בסדרה, ותמשיך עם הסיפורים מחב"ד. יש עוד הרבה בלוגים שמוכרים לנו שאפשר לפרוץ. כ"ה בשבט תשס"ו
5. מענה ל-1 ו-2. תקרא את הפתיח למאמר ואז תבין עד כמה זה חשוב.
תודה להרב מונדשיין גם ע"ז. כ"ה בשבט תשס"ו
6. ישר כח גדול. תענוג לקרוא
עוד פעם תודה רבה
ואל תשים לב לשוטים שלדאבוננו ממגיבי הפורום. כ"ה בשבט תשס"ו
7. מה יש לכם?? מה השאלות לגבי מה הקשר לכאן, תקראו בכותרת, הכותב הנכבד מציין שהוא מביא את הסיפור הזה להפיס את דעתם של אלו וכו'...
רק תקראו. כ"ה בשבט תשס"ו
8. עתה נחשוף את מקורו הוודאי של הסיפור, שלא היה ולא נברא
"עתה נחשוף את מקורו הוודאי של הסיפור, שלא היה ולא נברא" וכו'
האם כל סיפורי ש"י עגנון הם בחזקת סיפורים שלא היו? כ"ו בשבט תשס"ו
9. ח-זק! ואצל כולם - "מעשה שהיה"
ניתן להמליץ את דברי הרמב"ם -
שהמאמין מפני האות דופי הוא בלב...
ואין צורך להאריך. כ"ו בשבט תשס"ו
10. מה לטפשים לתגובות? כ"ו בשבט תשס"ו
11. סוף סוף נהייתי - יהושע, עבודה יפה
אני חייב לציין שהפעם נהייתי. גם בגלל ש"יתד" ו"מאורות הדף היומי" מככבים, אבל בעיקר כי הכרתי את הסיפור של ש"י עגנון - ומיד עם תחילת הכתבה יכלתי לדעת לאן הדברים יובילו...
(את שבדרון אין לך להאשים: הוא שמע עצמו מת"ח ידוע...) כ"ו בשבט תשס"ו
12. מצוין. מענין שה KIRUV FILES הכניסו גם את בני ברק למעשה. הם כנראה האמינו לסיפור והרשו לעצמם לקשטו לבדות שם לגבור הסיפור (אינני זוכר? אם הוסיפו בסוגרים שזה שם בדוי). אבל יש די מעשים שבאמת היו ומעשים בדויים מחלישים (לענ"ד). ייש"כ גדול! כ"ו בשבט תשס"ו
13. ר' יהושע. אולי תפייסנו בסיפורים אמיתיים ומוכחים?? כ"ו בשבט תשס"ו
14. אדיר. מרתק! תענוג לקרוא. כ"ז בשבט תשס"ו
15. מדהים. כ"ח בשבט תשס"ו
16. כפירה. הרי המטיל ספק בסיפורי ר' שלום שבדרון סופו מי ישורנו. כ"ח בשבט תשס"ו
17. עוד סיפור בדות מוכחש מפי "בעל המעשה". להרב מונדשיין,
להלן לינק לעוד סיפור. הנידון הרב רוזן שכביכול אמר לו הרבי שלוחות ראשונות ניתנו ברעש, ולכן לאחרי שהחלים ופרסם את הנס לכולם חלה שוב ושבק חיים.
בנו מכחיש מכל וכל את השתלשלות המאורעות, ומגלה מה כן היה.
<http://www.crownheights.info/?itemid=1632> כ"ח בשבט תשס"ו
18. רוחמה. התפרסם כבר באיזה פורום כי רוחמה ש', מחברת 'לגעת בכוכבים', קיבלה נזיפה הגונה מהוצאת 'פלדהיים' על בדיית הסיפור, ועם או בלי קשר, הספר לא זכה למהדורת נוספת.

ר"י מונדשיין כביבליוגרף נותן לנו סדר כרונולוגי לפי מועד הדפסת הסיפור. וכך יוצא כי 'לגעת בכוכבים' היא הראשונה שהעתיקה מעגנון. וכמו"כ מטיל בעקיפין את האחריות על המו"ל, ולא על ר"ש שבדרון עצמו שלא חקר ודרש למקור סיפוריו.

לענ"ד, מה שראוי לברר הוא, האם ר' שלום שבדרון אכן סיפר זאת מפי ת"ח שקרא את עגנון, או שמו"ל דרשותיו הוא שהעתיק מאחד המקורות המודפסים שהיו לפניו. נפק"מ: א. למי ששמע סיפור מפי ר"ש שבדרון, האם יכול לסמוך עליו. ב. האם ניתן לסמוך על הספר שאכן יצאו הדברים מפי ר"ש שבדרון... כ"ח בשבט תשס"ו

19. הספר הוגה ע"י הרב שבדרון. הספר "שאל אביך ויגדך" נדפס בחיי הרב שבדרון, בהגהתו ובהסכמתו. מה הפלא? הדרשנים הם הבדחנים והבדרנים של החרדים. מי בכלל מתייחס ברצינות לסיפוריהם? כ"ח בשבט תשס"ו

20. כפ"ח. עוד מעשה שלא היה בעיתון כפ"ח <http://www.crownheights.info/?itemid=1632> כ"ח בשבט תשס"ו

21. יישר כח! ר' יהושע. המשך להביא עוד סיפורים - גם לא חבדיים... שהכלל מוצא בהם עניין... כ"ח בשבט תשס"ו

22. קראתי בעניין, את כל הכתבה ואת כל התגובות, אני אישית מאוד נהייתי מן הכתבה. ויישר כח גדול על העיסוק במלאכה. זה מאוד מעניין! המשך בכך..

לע"נ כאשר מדובר בסיפורים ממקורות שאינם מוכרים לנו, אנו נהנים יותר. אני לפחות חשבתי בהתחלה שלכב' יש עניין ל"לכלך" על העיתונות החב"דית ולאחר כזו כתבה, נכנעתי! ניכר שהעבודה היא לשם שמיים! ולא לשם מחלוקת! "יישר כוח" כ"ח בשבט תשס"ו

23. עוד סיפור שהוצא מהקשרו. יש סיפור ידוע על רב בברונקס (ברונשטיין) שבעל האיטליז רצה לקחת את הבית כנסת כיון שלא שילמו שכירות וכדומה, וביום ההוצאה לפועל נפל עליו משהו והגיע לבקש סליחה. סיפור שבהקשר אדמו"ר הקודם. והנה בנו הגר בטורונטו מספר שכל הסיפור לגמרי הוצא מהקשרו ונספחו עליו ספיחי ספיחים שלא היו ולא נבראו! כ"ט בשבט תשס"ו

24. טוב עושה הרב מונדשיין. טוב עושה הרב מונדשיין שמנפה את מה שצריך ניפוי, ועד"ז יישר חילי של "ארי סמית" שמשתדל להצמד לעובדות גם כשזה מייבש את הסיפור. כ"ט בשבט תשס"ו

25. המטיל ספק. י"ב בתמוז תשס"ח

26. מפי השמועה. הגר"ש שבדרון זצ"ל שמע את הסיפור ממקור (שחשבו ל)מהימן, הלוא הוא (פב"פ)....כך שמעתי. י"ב בתמוז תשס"ח

27. בסוף גם הרב מונדשיין מודה שהסיפור היה וגם נברא.... [forum_id=19616&topic_id=2452077&http://www.bhol.co.il/forum/topic.asp?whichpage=1](http://www.bhol.co.il/forum/topic.asp?whichpage=1&forum_id=19616&topic_id=2452077) י"ח בחשוון תשס"ח

28. לעניין הרב הרשלה והסטודנטית. מעולם לא אכל מן דהוא בשום אולם מאולמי הספריה הלאומית. ואם חרג מישהו מן המסורת, לא העיז לברך בקול רם, ובפרט בין קהל חילוני, גם אם מבקר באותו אולם היה מרים את קולו, היה נזרק משם בבושת פנים. כך שכל הסיפור על הרב הרשלה והסטודנטית, מצוץ מאצבע צרדה. כ"ה בסיון תשס"ט